

Obsah

Úvod	5
I. Teoretické základy financí podniků a odvětví národního hospodářství	7
1 <i>Finance podniků a odvětví a jejich postavení v ekonomice</i>	8
1.1 Socialistický podnik a jeho postavení v reprodukčním procesu	8
1.1.1 Postavení podniku v socialistické ekonomice a jeho finanční cíle	11
1.1.2 Integrace podniků a její formy	15
1.2 Peněžní fondy, finanční zdroje a potřeby socialistického podniku	19
1.2.1 Peněžní fondy podniku	19
1.2.2 Finanční zdroje a finanční potřeby podniků a VHJ	27
1.3 Finance podniků a odvětví a principy finančního hospodaření	32
1.3.1 Finance podniků a odvětví, jejich funkce a hlavní úkoly	32
1.3.2 Souvislost financí podniků a odvětví s ostatními články financí	37
1.3.3 Principy finančního hospodaření podnikové sféry	40
1.4 Finance podniků a odvětví v různých podmínkách řízení	45
1.4.1 Pojetí hospodářského plánu a finance podniku	46
1.4.2 Vliv chozrasčotu na finance podniků a odvětví	47
1.4.3 Finance podniků a různé systémy ekonomické zainteresovanosti	52
1.4.4 Ceny a finance podniků a odvětví	56
1.4.5 Dodavatelsko-odběratelské vztahy a finance podniků a odvětví	59
1.5 Finance podniků v přestavbě hospodářského mechanismu	60
1.6 Základní otázky financí kapitalistických podniků	65
2 <i>Finančná základňa socialistických podnikov a jej štruktúra</i>	68
2.1 Všeobecná charakteristika finančnej základne a jej štruktúry	68
2.1.1 Poňatie finančnej základne podniku a jej štruktúry	68
2.1.2 Princípy vytvárania finančnej štruktúry socialistických podnikov	72
2.2 Finančná základňa a jej štruktúra v rôznych typoch socialistických podnikov	74
2.2.1 Finančná základňa štátnych — národných podnikov	74
2.2.2 Finančná základňa družstiev	75
2.2.3 Finančná základňa podnikových integračných zoskupení	77
2.3 Finančná základňa socialistických podnikov v podmienkach prestavby hospodárskeho mechanizmu	80
2.4 Základné črty finančnej štruktúry kapitalistických podnikov	82
II. Tvorba a rozdelení finančních zdrojů v socialistických podnicích	85

3	<i>Tržby socialistického podniku</i>	86
3.1	Tržby jako vlastní finanční zdroj.	86
3.1.1	Druhy tržeb a jejich vztah k některým ukazatelům podniku	86
3.1.2	Činitele působící na tržby a oceňování realizovaných výrobků	89
3.2	Plánování tržeb a výkonů v podniku ve finančním plánu	99
3.3	Tržby a přestavba hospodářského mechanismu.	102
3.4	Některé otázky tržeb kapitalistických podniků	103
4	<i>Rozdělení tržeb na úhradu nákladů podniků</i>	105
4.1	Celkové náklady podniku na výrobu a realizaci	105
4.1.1	Ekonomická podstata nákladů podniku a jejich členění	105
4.1.2	Plánování nákladů ve finančním plánu podniku	114
4.2	Materiálové náklady na výrobu a realizaci	117
4.2.1	Funkce odpisů a činitele ovlivňující jejich úroveň.	118
4.2.2	Zásady odpisové politiky, plánování odpisů, odpisy jako zdroj financování reprodukce	123
4.3	Mzdové a ostatní osobní náklady	126
4.3.1	Mzdové a ostatní osobní náklady a různé systémy usměrňování mzdových prostředků.	126
4.3.2	Usměrnění mezd v chozrasčotních organizacích	130
4.4	Ostatní náklady podniku hrazené z tržeb	133
4.5	Náklady a přestavba hospodářského mechanismu	135
4.6	Náklady kapitalistických podniků	136
5	<i>Zisk a rentabilita podniku</i>	139
5.1	Úloha zisku v ekonomice socialistického podniku	139
5.1.1	Obsah zisku podniku.	139
5.1.2	Kategorie podnikového zisku	142
5.1.3	Základné smery využitia zisku v sústave riadenia	143
5.2	Rentabilita podniku	147
5.2.1	Národohospodárska rentabilita	148
5.2.2	Podniková (chozrasčotná) rentabilita	149
5.3	Plánovanie zisku	153
5.3.1	Plánovanie zisku pri stanovenom objeme a štruktúre výroby	153
5.3.2	Plánovanie zisku pomocou optimalizačných metód	156
5.4	Zisk v podmienkach prestavby hospodárskeho mechanismu	158
5.5	Zisk kapitalistického podniku	160
6	<i>Finančné zdroje podniku mimo tržby za výrobky</i>	164
6.1	Vlastné finančné zdroje mimo tržby za výrobky	164
6.2	Stále a nestále pasíva	166
6.3	Úverové zdroje	170
6.3.1	Úver v sústave finančných zdrojov hospodárskej organizácie	170
6.3.2	Úver ako nástroj pôsobenia na činnosť hospodárskych organizácií	173
6.4	Nenávratné cudzie finančné zdroje	176
6.4.1	Miesto a príčiny používania nenávratných cudzích finančných zdrojov.	176
6.4.2	Dotácie zo štátneho rozpočtu, z fondov rôznych zoskupení a odborových fondov a metódy ich poskytovania	178

6.5	Združovanie finančných zdrojov	181
6.6	Cudzie zdroje podnikov v podmienkach prestavby	181
6.7	Cudzie zdroje kapitalistických podnikov	183
7	<i>Rozdělování zisku, odpisů a tvorba účelových fondů v chozrasčotní sfěře . . . . .</i>	187
7.1	Úloha zisku a systémy jeho rozdělování v chozrasčotních organizacích	187
7.2	Odvoody chozrasčotních organizací	191
7.3	Soustava účelových peněžních fondů v podnicích, VHJ a odvětvích	197
7.4	Rozdělování zisku v přestavbě hospodářského mechanismu	203
7.5	Některé otázky rozdělování zisku kapitalistických podniků	207
III.	Používání finančních zdrojů	211
8	<i>Financování oběžných prostředků . . . . .</i>	<i>212</i>
8.1	Oběžné prostředky podniků, jejich struktura, využití a vliv na finanční hospodaření	212
8.2	Plánování potřeby oběžných prostředků	220
8.2.1	Metody plánování oběžných prostředků	220
8.2.2	Normování oběžných prostředků	224
8.2.3	Optimalizační a jiné metody plánování oběžných prostředků	228
8.2.4	Struktura oběžných prostředků ve finančním plánu	231
8.3	Financování oběžných prostředků	233
8.3.1	Zdroje financování oběžných prostředků	233
8.3.2	Různé systémy financování oběžných prostředků	235
8.3.3	Zásady současného systému financování oběžných prostředků	239
8.4	Oběžné prostředky v podmínkách přestavby hospodářského mechanismu	244
8.5	Oběžný majetek kapitalistického podniku a jeho financování	247
9	<i>Financování reprodukce základních prostředků . . . . .</i>	<i>251</i>
9.1	Proces reprodukce základních prostředků, jejich plánování a rozpočtování v investiční výstavbě	251
9.1.1	Základní prostředky a jejich reprodukce	251
9.1.2	Finanční aspekty využití základních prostředků	255
9.1.3	Plánování reprodukce základních prostředků a finance	257
9.1.4	Rozpočtování v investiční výstavbě.	260
9.2	Finanční kritéria výrobně ekonomické efektivity investic	261
9.2.1	Efektivnost investic	261
9.2.2	Finanční kritéria ekonomické efektivity investic	264
9.2.3	Některé problémy s uplatňováním finančních kritérií efektivity investic	277
9.3	Financování reprodukce základních prostředků	279
9.3.1	Úloha financí při zabezpečování plánu reprodukce základních prostředků	279
9.3.2	Zdroje financování reprodukce základních prostředků.	280
9.3.3	Systém financování investic v ČSSR	290
9.3.4	Financování údržby a oprav základních prostředků.	293
9.3.5	Fakturování a placení investičních dodávek	295
9.4	Financování reprodukce základních prostředků v podmínkách přestavby hospodářského mechanismu.	298
9.5	Některé otázky financování investičního majetku v kapitalistických podnicích	300
10	<i>Financování vědecko-technického rozvoje. . . . .</i>	<i>302</i>

10.1	Plánování a neinvestiční náklady na vědecko-technický rozvoj v chozrasčotních organizacích	302
10.2	Finanční aspekty efektivity vědecko-technického rozvoje	305
10.3	Úkoly a zdroje financování vědecko-technického rozvoje	307
10.4	Systém financování neinvestičních nákladů vědecko-technického rozvoje v čs. chozrasčotních organizacích.	313
10.5	Financování vědecko-technického rozvoje v kapitalistických podnicích	315
11	<i>Financování podnikové společenské spotřeby a jiných nákladů podniku . . . . .</i>	317
11.1	Podniková společenská spotřeba	317
11.2	Zdroje a způsob financování podnikové společenské spotřeby	319
11.3	Financování jiných nákladů podniku	324
11.4	Podniková společenská spotřeba v podmínkách přestavby hospodářského mechanismu	325
12	<i>Finanční rezervy v podnicích a odvětvích . . . . .</i>	328
12.1	Význam, pojetí a úloha rezerv ve finančním hospodaření podniků	328
12.2	Tvorba a používání finančních rezerv na různých stupních řízení	330
12.3	Finanční rezervy v podmínkách přestavby hospodářského mechanismu	334
12.4	Finanční rezervy kapitalistických podniků.	336
IV.	Finančný rozbor a finančný plán podniku.	339
13	<i>Rozbor finančného hospodárenia podniku. . . . .</i>	340
13.1	Postavenie finančného rozboru v celkovom rozbere hospodárskej činnosti, jeho význam a úlohy	340
13.2	Hlavné princípy, metódy a obsah finančného rozboru.	342
13.2.1	Hlavné princípy a metódy finančného rozboru	342
13.2.2	Obsah finančného rozboru	344
13.3	Rozbor výsledkov hospodárenia podniku	345
13.3.1	Rozbor zisku (straty)	345
13.3.2	Rozbor rentability	350
13.4	Rozbor finančnej situácie a platobnej schopnosti podniku	357
13.5	Rozbor reprodukčného fondu podniku	363
13.5.1	Rozbor základných prostriedkov.	364
13.5.2	Rozbor obežných prostriedkov	365
13.6	Finančný rozbor v kapitalistických podnikoch	367
14	<i>Finanční plán podniku . . . . .</i>	371
14.1	Význam a hlavní úkoly finančního plánu podniku	371
14.2	Finanční plán podniku, jeho sestavování a plnění	376
14.3	Roční finanční plán	382
14.4	Dlouhodobější finanční plánování	385
14.5	Změny v postavení finančního plánu podniku v podmínkách přestavby hospodářského mechanismu	389
14.6	Finanční plánování v kapitalistických podnicích	391
V.	Financovanie nadpodnikových orgánov.	395
15	<i>Financie nadpodnikových orgánov. . . . .</i>	396

15.1	Úloha stredného článku riadenia a výrobného ministerstva vo financovaní chozras- čotnej sféry	398
15.1.1	Úloha stredného článku riadenia.	400
15.1.2	Úlohy výrobného ministerstva.	401
15.2	Redistribúcia finančných zdrojov prostredníctvom VHJ a výrobných ministerstiev	403
15.2.1	Redistribúcia finančných zdrojov v ČSSR	405
15.3	Zmeny v postavení nadpodnikových orgánov v prestavbe hospodárskeho mechaniz- mu	408
15.4	Osobitosti financií nadpodnikových orgánov v kapitalizme.	408
15.4.1	Organizačné formy výrobnotechnickej základne v kapitalistickom systéme.	409
15.4.2	Organizácia koncernov a mechanizmus ich riadenia.	410
15.4.3	Financovanie a nadpodnikové orgány	411
VI.	Osobitosti financií ďalších odvetví národného hospodárstva	413
<i>16</i>	<i>Osobitosti financií základných odvetví národného hospodárstva . . . . .</i>	<i>414</i>
16.1	Osobitosti financií odvetví priemyslu	414
16.2	Osobitosti financií odvetví stavebníctva	420
16.2.1	Osobitosti tržieb, nákladov a zisku v podnikoch stavebnej výroby	422
16.2.2	Osobitosti financovania obežných prostriedkov v podnikoch stavebnej výroby	424
16.2.3	Osobitosti financovania základných prostriedkov v podnikoch stavebnej výroby	428
16.3	Osobitosti financií odvetví poľnohospodárstva	428
16.3.1	Osobitosti tržieb, nákladov a zisku v poľnohospodárskych podnikoch	429
16.3.2	Osobitosti financovania obežných prostriedkov v poľnohospodárskych podnikoch	434
16.3.3	Osobitosti financovania základných prostriedkov v poľnohospodárskych podnikoch	440
16.4	Osobitosti financií odvetví dopravy.	442
16.4.1	Osobitosti tržieb, nákladov a zisku v dopravných podnikoch.	443
16.4.2	Osobitosti financovania obežných prostriedkov v dopravných podnikoch	444
16.4.3	Osobitosti financovania základných prostriedkov v dopravných podnikoch.	446
16.5	Osobitosti financií obchodných podnikov	446
16.5.1	Osobitosti tržieb, nákladov a zisku v obchodných podnikoch	447
16.5.2	Osobitosti financovania obežných prostriedkov v obchodných podnikoch	448
16.5.3	Osobitosti financovania základných prostriedkov v obchodných podnikoch	448
	Literatúra	450